

ความเข้าใจผิดเช่นนี้ ก็จะทำให้เราเกิดความเข้าใจผิดไปว่า “ทำดีแล้วไม่ได้ดี แต่พอทำชั่วกลับได้ดี” ขึ้นมาได้ อย่างที่คนทั่วไปกำลังเข้าใจผิดกันอยู่

สรุป บทนี้ทำให้เราเข้าใจได้ว่า ความดีก็คือการมีเจตนาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยใจบริสุทธิ์ และมีผลทำให้ใจของเราเกิดความสุข ส่วนความชั่วก็คือการมีเจตนาเบียดเบียนผู้อื่น และมีผลทำให้ใจของเราเกิดความไม่สบายใจ หรือเสียใจ หรือเร่าร้อนใจ

บทที่ ๒ มนุษย์เกิดมาเพื่อทำหน้าที่

เมื่อชีวิตได้ถูกธรรมชาติสร้างหรือทำให้เกิดขึ้นมาแล้ว ชีวิตก็ต้องตกอยู่ภายใต้กฎที่ธรรมชาติกำหนดไว้ ดังนั้นชีวิตทั้งหลายจึงต้องมีหน้าที่ทำตามที่ธรรมชาติกำหนดไว้ ถ้าสิ่งมีชีวิตใดไม่ทำตามหน้าที่ที่ธรรมชาติกำหนดไว้ สิ่งมีชีวิตนั้นย่อมที่ประสบกับความทุกข์ (ทางจิตใจ) และความเดือดร้อน (ทางร่างกาย) แต่ถ้าสิ่งมีชีวิตใดปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง สิ่งที่มีชีวิตนั้นก็จะมีความสุข (ทางร่างกาย) และมีความสุข (ทางจิตใจ) ลดน้อยลงหรือไม่มีเลยได้ ซึ่งทั้งพืชและสัตว์ทั้งหลาย ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ของมันได้อย่างถูกต้องด้วยสัญชาตญาณของมันอยู่แล้ว จึงทำให้พืชและสัตว์ทั้งหลายยังดำรงอยู่อย่างปกติสุขได้

ส่วนมนุษย์นั้นเป็นสัตว์ชนิดพิเศษ ที่มีเนื้อสมองมากเมื่อเทียบกับร่างกาย จึงทำให้จำสิ่งที่รับรู้ได้มาก เมื่อจำได้มากจึงทำให้มีการคิดได้มากและคิดได้ซับซ้อน แต่เมื่อมนุษย์ถูกความโง่สูงสุดครอบงำ จึงทำให้มนุษย์มีความรู้ผิด เมื่อมีความรู้ผิด มนุษย์จึงเกิดการปฏิบัติที่ผิดจากหน้าที่ที่ธรรมชาติกำหนดมา เมื่อมนุษย์ปฏิบัติหน้าที่ผิด จึงทำให้เกิดความทุกข์ (ทางจิตใจ) และความเดือดร้อน (ทางกาย) ขึ้นมา แต่ถ้ามนุษย์จะได้ศึกษาจนเกิดปัญญา ที่เป็นความเข้าใจอย่างถูกต้องว่า ตนเองมีหน้าที่อย่างไรแล้ว มนุษย์ก็จะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง และได้รับผลเป็นความสุขของร่างกาย และความหลุดพ้นจากความทุกข์ของจิตใจ ซึ่งหน้าที่ของมนุษย์นั้นก็สรุปอยู่ที่ การดูแลร่างกายและจิตใจไม่เกิดความทุกข์

ตนเอง โดยความทุกข์ของมนุษย์นั้นก็แยกได้ ๒ อย่าง คือ ความทุกข์ทางกาย กับ ความทุกข์ทางใจ

โดยความทุกข์ทางกายนั้นก็ได้แก่ ภาวะที่ไม่ม่ายินดีที่เกิดขึ้นกับร่างกาย เช่น ความเจ็บ ความปวด ความหิว ความกระหาย ความหนัก ความเหนื่อย ความหนาว ความร้อน เป็นต้น ที่เกิดขึ้นจากโรคต่างๆที่เกิดขึ้นกับร่างกาย หรือเกิดขึ้นจากการกระทำของคน สัตว์ และภัยธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ หรือเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง เป็นต้น ซึ่งความทุกข์ทางกายนี้มนุษย์ก็สามารใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ กับอาศัยผู้คนที่เกี่ยวข้อง มาแก้ปัญหาทำให้ความทุกข์ทางกายนี้บรรเทาเบาบางลง จนทำให้ร่างกายมีความสุขสบายได้อยู่แล้ว ดังนั้นความทุกข์ทางกายนี้จึงยังไม่ใช่เรื่องใหญ่หรือสำคัญที่สุด เพราะใครๆก็สามารถแก้ไ้กันได้ อยู่แล้ว

ส่วนความทุกข์ของจิตใจที่สำคัญหรือน่าหวาดกลัวที่สุดนั้นก็คือ ความเศร้าโศก หรือความเสียใจ ที่เกิดจากการที่จิตของเราเกิด ความอยากหนีหรือผลัดหรือทำลาย ภาวะที่ไม่ม่ายินดีต่างๆของชีวิตเรา (ภาวะที่ไม่ม่ายินดีของชีวิตก็ได้แก่ ภาวะที่ไม่ม่ายินดีทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับร่างกาย, รวมทั้ง ความแก่ ความเจ็บ และความตายของร่างกาย รวมทั้งความพลัดพรากจากบุคคลหรือสิ่งอันเป็นที่รัก ความที่ต้องประสบกับบุคคลหรือสิ่งที่น่าเกลียดน่ากลัว และความที่เมื่อเราอยากจะได้สิ่งใดแล้ว ไม่ได้สิ่งนั้นตามที่อยากจะได้) ให้พ้นไปจากชีวิตของเรา แต่ก็ไม่สามารทำได้ ซึ่งเมื่อเราไม่สามารถหนีหรือผลัดหรือทำลายภาวะที่ไม่ม่ายินดีนั้นได้ จึงทำให้จิตของเราเกิดความเศร้า โศกหรือความเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่คือความทุกข์ที่น่าหวาดกลัวอย่างที่สุดของมนุษย์ทุกคน ที่แม้เงินและความรู้ความสามารถของมนุษย์ที่มีอยู่ กับผู้คนที่เกี่ยวข้อง จะมีอยู่อย่างมากมายสักเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถทำให้ความทุกข์ที่น่ากลัวอย่างที่สุดนี้หายไปหรือไม่เกิดขึ้นมาได้ ซึ่งจากเหตุนี้เองที่ทำให้เกิดศาสนาขึ้นมาในโลกเพื่อมาช่วยแก้ปัญหาอันใหญ่หลวงนี้